

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ВИШНЕВСЬКИЙ МИХАЙЛО ВАЛЕНТИНОВИЧ

УДК 342.565

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
АПАРАТУ СУДУ В УКРАЇНІ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2019

Дисертацією є рукопис

Робота виконана у Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

кандидат юридичних наук, доцент

Пайда Юрій Юрійович,

Ужгородський національний університет,

доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

Офіційні опоненти:

Заслужений юрист України,

доктор юридичних наук, професор,

Діденко Сергій Володимирович

Херсонський інститут «Міжрегіональної Академії управління персоналом»,
директор

доктор юридичних наук, старший дослідник

Іванищук Андрій Анатолійович,

Дніпровський районний суд міста Херсона,

Голова суду

Захист відбудеться «31» травня 2019 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.503.01 у Науково-дослідному інституті публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Науково-дослідного інституту публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

Автореферат розісланий «30» квітня 2019 р.

Учений секретар

спеціалізованої вченої ради

К.М. Куркова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Основним завданням сучасної правової демократичної держави є забезпечення прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, створення умов для достойного матеріального і духовного життя громадян. Реалізація такої діяльності здійснюється законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади.

Кожна із цих гілок влади є відносно самостійною, оскільки їх представники зобов'язані не втручатися у діяльність одна одної. У цій тріаді законодавча влада повинна приймати закони на благо громадян, виконавча влада їх виконувати, а судова влада – вирішувати юридичні суперечки рівноправних осіб, а також ті, що виникають між приватними особами та різноманітними суб'єктами владних повноважень. При цьому остання функціонує за рахунок державного бюджету, який приймає законодавча влада та отримує організаційно-правове забезпечення від певних суб'єктів виконавчої влади.

Така модель реалізована в Україні: парламент приймає Державний бюджет України, а спеціально створені державні структури, які здійснюють виконавчі функції, однак функціонально відносяться до судової влади, акумулюють виділені кошти на утримання судової системи загалом. Такими складовими судової гілки влади є Державна судова адміністрація України та апарат конкретної судової установи.

Саме на апарат суду покладається організаційне, інформаційно-комунікативне та матеріальне забезпечення судів, а також судових установ в цілому, всім необхідним для якісного і вчасного здійснення судочинства у відповідності до принципу верховенства права для створення належних умов щодо отримання фізичними і юридичними особами якісних та своєчасних адміністративно-судових послуг.

За роки незалежності судова система України зазнала значних реформаційних змін в організаційному аспекті, що зумовлює чисельні наукові виклики та дослідження, в тому числі і щодо діяльності апарату суду в Україні, а тим паче особливостей його адміністративно-правового регулювання. Науковий попит обумовлюється як системними та структурними змінами судової системи України загалом, так і окремо побудовою та модернізацією моделі функціонування апарату суду в умовах реформаційного руху до цінностей і стандартів ЄС.

Однак, як показують результати соціологічного опитування Програми США USAID «Нове правосуддя» судовій владі довіряють 40 % юристів¹. Ще більш критичними є результати власного опитування громадської думки відносно рівня довіри населення до судової гілки влади, який склав лише 16 % (Додаток Б до дисертації).

¹ Результати опитування професійних юристів – учасників судових проваджень, що не є суддями або працівниками апарату суду. USAID. Програма USAID «Нове правосуддя», 2018. URL: https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/1_NJ_October_2018_SurveyLegalProfessionals_Results_UKR.pdf

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Загальні засади діяльності апарату суду в Україні сформував у своїх працях А. Іванищук². В. Кузьмишин з'ясував окремі аспекти діяльності апарату адміністративних судів³, А. Маковець розкрила у своїх працях адміністративно-правовий статус апарату суду в Україні⁴. Окремі питання аналізованої проблематики досліджували В. Авер'янов, Н. Армаш, К. Бабенко, В. Бевзенко, О. Безпалова, В. Бойко, А. Борко, М. Бояринцева, М. Булкат, В. Галуцько, Ю. Гаруст, Є. Гетьман, Ю. Гридасов, С. Денисюк, С. Діденко, О. Джафарова, М. Закурін, В. Заросило, А. Іванищук, Т. Коломоєць, В. Колпаков, С. Кічмаренко, В. Ковальська, О. Кобзар, Н. Кузьменко, В. Лаговський, А. Малихіна, Д. Мандичев, А. Манжула, І. Марочкін, Л. Миськів, О. Михайлов, С. Обрусна, І. Орловська, І. Осика, Ю. Пайда, А. Рибас, Є. Соболь, К. Чижмарь, Р. Шаповал, К. Шкарупа, В. Шкарупа та ін. Проте, вищезазначені вчені розглядали дане питання поверхнево, без системного аналізу заявленої до розгляду проблематики.

Отже, незадоволеність громадян України діяльністю судової гілки влади, наявність як в теорії, так і у практичній діяльності апарату суду проблемних питань, які негативно впливають на рівень забезпечення судів усім необхідним для здійснення судочинства та надання адміністративно-судових послуг громадянам, необхідність виконання державною владою зобов'язань перед громадянами щодо запровадження європейських цінностей і стандартів судочинства обґрунтовують актуальність теми аналізованого дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження спрямоване на реалізацію основних положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, Стратегічного плану розвитку судової влади України на 2013-2015 роки, затвердженого Радою суддів України 21 січня 2012 р., Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5, Програми реформування сектора юстиції «Нове правосуддя» Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та відповідно до плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права на тему «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і завдання дослідження. *Мета* роботи полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу теоретико-методологічних засад, нормативних основ і практики діяльності публічної адміністрації визначити базис та механізм адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні та розробити пропозиції щодо його вдосконалення.

² Іванищук А. Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні: автореф. дис... докт. юрид. наук. Київ, 2017. 38 с.

³ Кузьмишин В. Адміністрування апеляційних суддів в Україні: автореф. дис... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 18 с.

⁴ Маковець А. Адміністративно-правовий статус апарату суду в Україні: автореф. дис... канд. юрид. наук. Суми, 2018. 22 с.

Для досягнення поставленої мети в дисертації потрібно вирішити такі завдання:

- розкрити юридичну природу діяльності апарату суду як об’єкта адміністративно-правового регулювання;
- з’ясувати зміст та описати сутність адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні;
- виявити і узагальнити принципи адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні;
- з’ясувати адміністративно-правовий статус суб’єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні;
- розкрити форми та методи адміністративної діяльності суб’єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні;
- визначити особливості адміністративних процедур діяльності суб’єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні;
- здійснити наукове узагальнення міжнародних засад та зарубіжного досвіду здійснення адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду;
- розробити пропозиції щодо удосконалення законодавства у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні.

Об’єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні.

Предмет дослідження – адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні.

Методи дослідження. В дисертаційному дослідженні використано систему методів наукового пізнання. За допомогою загальнофілософського *діалектичного* методу було проаналізовано та розкрито юридичну природу діяльності апарату суду як об’єкта адміністративно-правового регулювання, а також його сутнісні характеристики (підрозділи 1.1, 1.2).

Використання методу *системного аналізу* надало змогу встановити структурні зв’язки між різними елементами досліджуваної системи та юридичними категоріями шляхом їх комплексного аналізу (розділи 1–2, підрозділ 3.1). *Логіко-семантичний* метод забезпечив аналіз думок вчених на аналізовану проблематику (розділи 1–3).

Загальнологічні методи *аналізу* і *синтезу* використовувались для формування нових та удосконалення існуючих юридичних категорій (підрозділи 1.1, 1.2, розділ 2, підрозділ 3.1).

Формально-догматичний метод забезпечив проведення аналізу чинного вітчизняного, міжнародного і зарубіжного законодавства (розділи 1–2, підрозділ 3.1).

Статистичний та *соціологічний* методи використано під час проведення власного опитування громадської думки відносно рівня довіри населення до

судової гілки влади та опрацювання його результатів (Додаток Б до дисертації). Методи *правового прогнозування* і *юридичної правотворчості* допомогли розробити пропозиції щодо удосконалення законодавства у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні (підрозділ 3.2).

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні. У результаті здійсненого аналізу сформульовано наукові положення і висновки, запропоновані особисто здобувачем. Основні з них такі:

вперше:

– розкрито адміністративну діяльність апарату суду як сукупність забезпечувальних заходів методологічно-організаційного, структурного, матеріально-фінансового, кадрового, технічного, допоміжного та іншого характеру, об'єктивованих у вигляді посадової, службової та професійної реалізації державними службовцями і працівниками патронатної служби судової установи своїх зобов'язань з метою ефективного функціонування відповідного суду, виконання основних завдань судочинства та надання адміністративно-судових послуг;

– доведено, що зміст адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні є фактичним (внутрішні та зовнішні способи впливу на професійну, службову та посадову діяльність працівників апарату суду) та нормативним (сукупність адміністративних норм, що встановлюють порядок, процедури та механізм реалізації діяльності апарату суду), а його сутність розкриває особливості системи керівного суб'єктного впливу, яка складається з двох рівнів;

удосконалено:

– розуміння терміну «організаційне забезпечення суду» як сукупність різнорідних заходів, що в кінцевому рахунку: 1) забезпечують реалізацію функцій судової установи, 2) створюють умови для відправлення правосуддя та надання судово-адміністративних послуг зацікавленим особам;

– класифікацію форм адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні, до яких запропоновано віднести такі: правотворчу, погоджувальну, організаційну, здійснення матеріально-технічних операцій та інтерпретаційну, як специфічну форму, яка використовується Верховним судом;

– класифікацію методів адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні як дворівневу систему, побудовану за критерієм персоніфікації об'єкта (суб'єкта) впливу;

отримали подальшого розвитку:

– теоретичні положення щодо сутності принципу ефективної, продуктивної та скоординованої діяльності суб'єктів реалізації судової влади, який полягає у розумінні важливості реалізації їх функцій як перед суспільством, так і перед

державою в контексті прагнення досягти запланованих цілей, що мають в основі національні цінності шляхом якісного виконання своїх повноважень, в тому числі надання послуг та комунікативної співпраці між суміжними уповноваженими представниками та структурами з метою досягнення максимального результату – відправлення справедливого правосуддя та забезпечення функціонування судів на засадах громадської довіри;

– теоретичні аспекти висвітлення місця і ролі голови та керівника апарату суду, Ради суддів України, Вищої ради правосуддя, Державної судової адміністрації України як суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні;

– наукові положення щодо сутності окремих процедур адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду як сукупність поетапних різномірних діянь уповноважених суб'єктів щодо реалізації конкретних адміністративних дій, спрямованих на виконання зовнішніх і внутрішніх функцій апарату суду;

– наукове тлумачення міжнародних засад здійснення адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду, під якими пропонується розуміти сукупність нормативно-закріплених принципів, керівних настанов та рекомендацій, які є зводом правил, стандартів у сфері належного відправлення судочинства;

– пропозиції щодо внесення змін і доповнень до адміністративного законодавства щодо підвищення ефективності роботи судової гілки влади в цілому та регулювання діяльності апарату суду в Україні, зокрема.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані та аргументовані у дисертаційному дослідженні висновки, теоретичні положення та конкретні пропозиції використовуються та можуть бути використані у:

– *науково-дослідній сфері* – для подальшого наукового розроблення проблем адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *правотворчості* – для вдосконалення чинного законодавства у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні (додаток В до дисертації);

– *навчальному процесі* – під час розроблення та викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми теорії адміністративного права» (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *правозастосовній діяльності* – для підвищення ефективності діяльності апарату суду (акт впровадження Херсонського міського суду Херсонської області).

Апробація результатів дисертації. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення та висновки були оприлюднені дисертантом на трьох міжнародних науково-практичних конференціях: «Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та

проблеми правозастосування» (м. Київ, 9–10 вересня 2016 р.), «Сучасні проблеми правової системи та державотворення в Україні» (м. Запоріжжя, 24–25 березня 2017 р.), «Актуальні питання правової теорії та юридичної практики» (м. Одеса, 10–11 серпня 2018 р.).

Структура та обсяг дисертації. Робота складається із вступу, трьох розділів, що включають вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 219 сторінок. Робота містить список використаних джерел зі 236 найменувань на 24 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації; зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів, конкретизовано шляхи та форми їх впровадження; наведено апробацію результатів дослідження, структуру та обсяг дисертації.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади адміністративно-правового регулювання діяльності суду в Україні» складається із трьох підрозділів, присвячених розкриттю юридичної природи та адміністративних засад діяльності апарату суду.

У *підрозділі 1.1 «Діяльність апарату суду як об'єкт адміністративно-правового регулювання»* розкрито місце апарату суду в структурі судової установи, описано його сутність з термінологічного боку та з'ясовані особливості реалізації працівниками апарату суду своїх обов'язків.

Визначено, що апарат суду є частиною структури судової установи, що складається із сукупності посад, основним професійним завданням яких є забезпечення організаційного обслуговування та надання допоміжних послуг суддівському корпусу суду з метою повноцінного та об'єктивного виконання останніми обов'язків перед суспільством та державою.

Виокремлено три основні підходи щодо розуміння адміністративно-правової діяльності апарату суду: 1) організаційне забезпечення у вузькому трактуванні (діяльність виключно по оптимізації робочого процесу); 2) організаційне забезпечення у широкому трактуванні (забезпечення організаційного обслуговування по реалізації функцій, що стоять перед конкретною судовою установою, в тому числі надання допоміжних послуг суддівському корпусу); 3) реалізація самостійних заходів методологічно-організаційного, структурного, матеріально-фінансового, кадрового, технічного, допоміжного та іншого характеру.

З'ясована управлінська взаємодія апарату суду та Державної судової адміністрації України, яка базується на принципі «влада-підпорядкування». Відзначається, що фактичного дублювання повноважень немає, оскільки ці суб'єкти знаходяться на різних рівнях організаційного забезпечення: Державна

судова адміністрація України є зовнішнім суб'єктом впливу на судову установу та умови реалізації функцій, що стоять перед нею; апарат суду є внутрішнім суб'єктом впливу, який безпосередньо зобов'язаний взаємодіяти з попередньою для узгодження діяльності та реалізації завдань.

Підрозділ 1.2 «Зміст та сутність адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні» присвячений аналізу змістовних та сутнісних ознак механізму дії адміністративних норм на реалізацію працівниками апарату суду своїх обов'язків.

Визначено специфічні особливості адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні: 1) реалізується системою керівного суб'єктного впливу, що складається з двох блоків: внутрішнього та зовнішнього; 2) керівний вплив на діяльність апарату суду залежить від адміністративної норми та має регулятивний, охоронний, гарантійний, функціональний та обслуговуючий характер; 3) безпосереднім об'єктом впливу є професійна, службова та посадова діяльність працівників апарату суду.

Запропоновано під внутрішнім (саморегуляційним) впливом на діяльність апарату суду розуміти комплекс адміністративних дій керівника судової установи та керівника апарату суду, в тому числі їх комунікативну взаємодію, що покликані: а) забезпечити реалізацію нормативних засад, закріплених адміністративною нормою щодо основ належного функціонування судової установи; б) встановити відповідні механізми, процедури і правила задля реалізації належного функціонування судової установи.

Зовнішнє адміністративно-правове регулювання апарату суду визначається як «втручання» уповноважених органів та посадових осіб у всі процеси діяльності судової установи, в тому числі і у функціонування апарату суду відповідною публічною адміністрацією, в першу чергу, Вищою радою правосуддя, органами суддівського самоврядування та Державною судовою адміністрацією в межах обсягу їх повноважень.

У підрозділі 1.3 «Принципи адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні» виявлені і узагальнені нормативні правила функціонування апарату суду в Україні.

Наведено власне розуміння категорії принципи адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні та здійснена їх класифікація на три групи.

До першої групи віднесено принципи судової влади: 1) верховенства права; 2) ефективної, продуктивної та скоординованої діяльності суб'єктів, що мають відношення до судоустрою та судочинства; 3) підзвітності громадянам України; 4) свободи від будь-якого політичного впливу; 5) відповідності стандартам і передовим практикам Європейського Союзу; 6) незалежності та прозорості судової системи; 7) дотримання засад доброчесності у здійсненні правосуддя; 8) використання інноваційних технологій та поліпшення судового процесу (електронне судочинство); 9) незалежності суддівського врядування та системи кар'єрного просування суддів; 10) підвищення прозорості діяльності суддів та рівня їх відповідальності; 11) сталого фінансування судової системи.

Другу групу складають принципи діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду. Визначено, що для кожного із суб'єктів вони є різними, однак існує низка принципів, які є спільними, наприклад ієрархічність, плановість, науковість.

Сформовано систему принципів діяльності керівника апарату судової установи, серед яких виділено принципи: а) ефективності діяльності апарату суду; б) стимулювання, заохочення та покарання працівників апарату суду; в) ієрархічності та підлеглості; г) самостійності в прийнятті рішень, що стосуються діяльності апарату суду; ґ) нормотворення; д) координації діяльності та контролю виконання покладених на апарат суду завдань; е) забезпечення та контролю за виконанням юрисдикційних рішень.

Третю групу складають принципи діяльності працівників апарату суду: 1) принципи державної служби (стосуються осіб, на яких розповсюджується законодавство про державну службу): професіоналізму, персональної відповідальності, патріотизму; 2) принципи трудового законодавства (стосуються усіх працівників апарату суду): забезпечення гідних умов праці, в тому числі безпечних та гігієнічних; взаємних зобов'язань між працівником та роботодавцем (керівником апарату суду); своєчасної виплати та правильного розрахунку заробітної плати; підвищення кваліфікації та кар'єрного зростання; судового захисту у разі виникнення конфліктних ситуацій.

Розділ 2. «Механізм адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні» складається із трьох підрозділів, в яких розкриті юридичні складові аналізованого юридичного механізму.

У підрозділі 2.1 *«Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні»* з'ясовано значення та роль суб'єктів публічної адміністрації в аналізованій сфері.

Доведено, що адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні здійснюється конкретними суб'єктами публічної адміністрації, кожен з яких має власні повноваження та сферу державно-владного впливу щодо регулювання діяльності апарату суду.

Визначено, що компетенцією голови суду у сфері регулювання діяльності апарату суду є реалізація контрольних, організаційних, кадрових, заохочувальних та дисциплінарних повноважень відповідно до законодавства в контексті ефективної діяльності останнього та окремо його працівників. Центральною особою (посадою) у сфері внутрішнього регулювання діяльності апарату суду є керівник апарату, який має спеціальний адміністративно-правовий статус, що характеризує його як невід'ємну частину системи управління судовою установою та забезпечує можливість його реального впливу на процес функціонування та діяльності апарату конкретної судової установи.

Адміністративно-правовий статус Ради суддів України має функціональний характер, оскільки в аналізованій сфері вона є органом, що створює умови належної діяльності апарату суду, які в подальшому реалізуються іншими суб'єктами. Адміністративно-правовий статус Вищої ради правосуддя має

декларативний характер по відношенню до апарату суду, оскільки компетенція цього органу спрямована на вирішення основних проблем судоустрою та судочинства, а регулювання діяльності апарату суду безпосередньо не є об'єктом її владного впливу та зводиться до затвердження окремих питань, що знайшли своє вирішення на інстанційно нижчому рівні або ініціювання їх вирішення. Адміністративно-правовий статус Державної судової адміністрації України за своїм характером є забезпечувальним, оскільки вона наділена сукупністю організаційних, кадрових, технічних та інших важелів впливу на діяльність апарату суду, в тому числі, в аспекті їх взаємодії з метою реалізації владно-розпорядчих функцій, спрямованих на забезпечення судової влади усіма необхідними ресурсами під час відправлення правосуддя.

Підрозділ 2.2 «Форми та методи адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні» присвячений розкриттю основного інструментарію адміністративної діяльності публічної адміністрації в означеній сфері.

Сформовано авторське бачення форм адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду. Вбачається, що їх систему складають: правотворча (видання адміністративних актів різної юридичної сили); погоджувальна (укладання адміністративних договорів між уповноваженими суб'єктами на забезпечення окремих благ для судової установи та окремо апарату суду); організаційна (реалізація поточної управлінської діяльності апаратом суду, в тому числі проведення з'їздів, зборів, конференцій, зустрічей); здійснення матеріально-технічних операцій (реалізація обслуговуючих дій – аналіз і обробка статистичних даних, добір персоналу, ведення діловодства); інтерпретаційна (з'ясування та тлумачення змісту окремих юридичних норм, що встановлюють, змінюють чи скасовують окремі повноваження апарату суду; є специфічною формою, що використовується Верховним судом).

Доведено, що система методів адміністративної діяльності аналізованих суб'єктів складається з двох рівнів. По-перше, загальні управлінські (універсальні) методи, якими користуються суб'єкти публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні та їх посадові особи під час реалізації своїх повноважень без чинника персоніфікації: а) нормування – встановлення граничного обсягу фінансування, штатного розпису, забезпечувальних заходів та засобів; б) регламентування – встановлення чіткої моделі функціонування апарату суду та окремо поведінки його працівників; в) комунікативної взаємодії (кооперації) – інформаційний обмін та прийняття важливих рішень відносно діяльності апарату суду на основі реальних проблем та обговорення ймовірних шляхів їх вирішення як між суб'єктами публічного адміністрування, так і з громадськістю; г) прогностичний та статистичний – система моніторингу, збору та обробки інформації щодо покращення діяльності апарату суду та окремо результативності запровадження нових технологій та стандартів його організаційної структури.

По-друге, спеціальні (адміністративні) методи, що застосовуються при здійсненні безпосередньої діяльності, пов'язаної із реалізацією владного впливу на сферу діяльності апарату суду з конкретизацією об'єкта (суб'єкта) впливу: а) переконання та примусу – реагування уповноважених суб'єктів на протиправність поведінки працівників апарату суду у спосіб, визначений законодавством та в мірі, що продиктована обставинами; б) нагляд – реалізація планових і позапланових заходів, основною метою яких є слідкування за режимом законності в судовій установі та окремо за діяльністю апарату суду (моніторинг, огляд); в) контроль – специфічний захід спостереження за умовами та порядком діяльності апарату суду, основна мета якого полягає у виявленні протиправних дій посадових осіб і працівників апарату суду та притягнення їх до юридичної відповідальності; г) заохочення – стимулювання працівників апарату суду реалізовувати свою компетенцію на найвищому рівні шляхом надання переваг та підняття авторитету в межах судової установи.

Підрозділ 2.3 «Окремі процедури адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні» розкриває особливості врегулювання процедурних аспектів діяльності апарату суду.

Виявлено, що адміністративні процедури за спрямуванням владного впливу поділяються на: 1) внутрішні (між суб'єктами публічної адміністрації); 2) зовнішні (між суб'єктами публічної адміністрації та громадянами).

Основними різновидами внутрішніх адміністративних процедур діяльності суб'єктів, що здійснюють регулювання діяльності апарату суду в Україні є: по-перше, нормотворчо-технічні процедури – це етапи нормотворення конкретного нормативно-правового акта уповноваженим суб'єктом. Здебільшого вони мають узагальнений вигляд і передбачають наявність таких етапів: 1) планування; 2) підготовка проекту; 3) погодження, проведення експертизи та внесення змін до проекту (у разі необхідності); 4) подання проекту суб'єкту видання або безпосередньо його видання; 5) офіційне оприлюднення; по-друге, реалізаційні процедури – специфічний інструмент діяльності публічної адміністрації, що застосовується визначеним суб'єктом і стосується конкретної справи чи ситуації. Зокрема, це процедури: призначення керівника апарату суду та його заступників на посаду, а також звільнення з посад; взаємодія Державної судової адміністрації та апарату суду щодо організаційного забезпечення судової установи; заохочення працівників апарату суду; проведення службових перевірок; притягнення працівників суду до дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності; фінансування судової установи; надання службового житла.

Вагома увага приділена процедурі призначення на посаду керівника апарату суду та його заступників, що має такі етапи: 1) отримання Центральним офісом Державної судової адміністрації або відповідним її територіальним управлінням інформації про наявність вакантних посад керівника апарату суду або його заступників; 2) опрацювання отриманої інформації; 3) утворення конкурсної комісії, яка займається добором осіб, які відповідають вимогам професійної компетентності кандидата на зайняття вакантної посади; 4) формування рішення

про оголошення конкурсу на зайняття вакантної посади та інформування голови відповідного суду; 5) проведення конкурсу на зайняття вакантних посад керівника апарату суду або його заступників; 6) погодження та призначення на посаду кандидата, що оформлюється відповідним рішенням.

Процедура проведення службової перевірки передбачає наявність таких етапів: 1) ініціювання шляхом повідомлення, подання заяви чи скарги до органів Державної судової адміністрації України; 2) винесення рішення про проведення службової перевірки та формування складу комісії; 3) залучення спеціалістів до проведення службової перевірки (у разі потреби); 4) відсторонення особи (керівника апарату суду) від фактичного виконання службових обов'язків; 5) складання акту перевірки та винесення рішення за результатами службової перевірки; 6) оскарження рішення за результатами службової перевірки (у разі необхідності).

Розділ 3. «Удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні» складається із двох підрозділів, в яких здійснена компаративістична характеристика міжнародного та зарубіжного досвіду та надані пропозиції щодо удосконалення законодавства в аналізованій сфері.

Підрозділ 3.1 «Міжнародні засади та зарубіжний досвід здійснення адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду» присвячено з'ясуванню міжнародних засад та аналізу зарубіжного досвіду здійснення адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду.

Надано визначення міжнародних засад здійснення адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду та здійснено класифікацію міжнародних актів в аналізованій сфері на ті, що встановлюють: 1) загальні правила незалежності судової гілки влади – наприклад, Основні принципи незалежності судових органів (Схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року); 2) етичні правила та норми поведінки суддів – наприклад, Бангалорські принципи поведінки суддів (схвалені резолюцією 2006/23 Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року); 3) гарантії кар'єрного зростання суддів та вимоги до їх професійної підготовки – наприклад, Висновок №4 (2003) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо належної підготовки та підвищення кваліфікації суддів на національному та європейському рівнях; 4) організаційні засади діяльності судів – наприклад, Рекомендація № R (86) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо заходів з попередження і зменшення надмірного робочого навантаження в судах (прийнята Комітетом Міністрів 16 вересня 1986 р. на 399-ому засіданні заступників міністрів); 5) окремі правила та процедури організаційного управління судовою установою – наприклад, Рекомендація № R (95) 11 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо відбору, обробки, представлення та архівації судових рішень у правових інформаційно-пошукових системах (прийнята Комітетом Міністрів 11 вересня 1995 р. на 543-ому засіданні заступників міністрів).

Виявлено і узагальнено позитивний досвід адміністративно-правового регулювання забезпечувальної діяльності судової установи для запозичення Україною, зокрема: 1) усі працівники апарату суду повинні бути державними службовцями та мати повноваження щодо надання сервісних послуг громадянам, а також стосовно забезпечувальної діяльності судового процесу з раціональним розподілом обов'язків – за аналогією із Французькою Республікою; 2) оцінювання результатів діяльності працівників апарату суду на основі продуктивності, економічності та ефективності, на основі яких буде формуватися їх заробітна плата – за аналогією із Італійською та Фінляндською Республіками, а також Королівством Іспанія; 3) реалізація механізму прискорення розгляду справ і вирівнювання навантаження між суддями: керівник апарату суду, у разі наявності перевантаження по окремій спеціалізації, повинен повідомити про це відповідне територіальне управління Державної судової адміністрації України, яка, в свою чергу, уповноваживши спеціального працівника, буде перенаправляти справи за інстанційним принципом та з врахуванням територіальної наближеності до судової установи, яка в змозі буде розглянути справу – за аналогією із Латвійською Республікою; 4) створення спеціалізованого органу або розширення відповідних повноважень Національної школи суддів України в частині оновлення програм підготовки керівників апаратів суду, оскільки існуюча лекційна програма не передбачає належного рівня сертифікації та загалом запровадження обов'язкової трирівневої системи сертифікації з можливістю дистанційного навчання – за аналогією зі Сполученими Штатами Америки.

Підрозділ 3.2 «Удосконалення законодавства у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні» присвячений висвітленню проблемних питань, що виникають під час здійснення організаційного забезпечення діяльності суду та формуванню шляхів їх законодавчого вирішення.

Підкреслюється, що законодавство, яке регулює правовий статус помічника судді має корупційні ризики, адже на них не розповсюджується положення Закону України «Про запобігання корупції». Запропоновано додати підпункт «г» пункту 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII шляхом доповнення переліку суб'єктів, на яких розповсюджується дія цього Закону.

Виявлено практичні складнощі здійснення організаційно-контролюючих функцій щодо діяльності помічника судді у зв'язку з наявністю керівного впливу двох суб'єктів: з боку керівника апарату суду та відповідного судді, які на практиці не узгоджуються. Пропонується внести зміни і доповнення в пункт 16 Положення про помічника судді, затвердженого Рішенням Ради суддів України від 18 травня 2018 року № 21, а саме: 1) закріпити норму, яка б стосувалась погодження із суддею питання про притягнення до відповідальності помічника судді лише в тій частині, в якій він підзвітний відповідному судді, а саме, що стосується порушень, пов'язаних з підготовкою справи до розгляду; 2) зобов'язати суддю мотивувати відмову у погодженні з можливістю оскарження такої відмови керівником апарату голові суду.

Доведено, що у зв'язку із визнанням помічників судді учасниками судового процесу і надання їм повноважень за відсутності секретаря судового засідання здійснювати його повноваження з певними процесуальними наслідками, існує необхідність повернути поміщикам суддів статус державного службовця з деякими особливостями призначення відповідно до вимог законів України «Про державну службу», «Про судоустрій та статус суддів» та Положення про помічника судді.

Пропонується законодавчо переглянути функції територіальних управлінь Державної судової адміністрації України та адміністрації суду в частині матеріального забезпечення з передачею цих повноважень голові відповідного суду або керівнику апарату з наданням йому статусу розпорядника бюджетних коштів в частині утримання в належному стані адміністративної будівлі суду, забезпечення поточних потреб суду.

Законодавче вирішення проблеми визначення сутності апарату суду з термінологічного боку дисертант пропонує вирішити шляхом змін і доповнень до частини 1 статті 155 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02 червня 2016 року № 1402-VIII.

ВИСНОВКИ

У **висновках** дисертації на основі теорії адміністративного права, чинного законодавства, досягнень публічної адміністрації наведено нове розв'язання наукового завдання у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні, викладено найбільш важливі наукові результати. Основні з них такі:

1. З'ясовано місце апарату суду в структурі судової установи у вигляді її фактично самостійної частини, що складається із державних службовців та працівників патронатної служби, основним професійним завданням яких є забезпечення реалізації її функцій, створення умов для відправлення правосуддя та надання якісних адміністративно-судових послуг фізичним і юридичним особам.

2. Розкрито сутність адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні, яка полягає у сукупності розпорядчої та виконавчої адміністративної діяльності системи керівного суб'єктного впливу, що складається з двох блоків: внутрішнього (керівник судової установи і керівник апарату суду) та зовнішнього (Вища рада правосуддя, органи суддівського самоврядування та Державна судова адміністрація), що має регулятивний, охоронний, гарантійний, функціональний та обслуговуючий характер по відношенню до реалізації основних завдань судової гілки влади в контексті діяльності конкретної судової установи.

3. Виявлено і узагальнено, що адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні ґрунтується на системі загальних принципів судової влади та адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації і принципах діяльності працівників апарату суду, які є юридичною основою для

здійснення ефективного державного управління і надання судово-адміністративних послуг в аналізованій сфері. Для забезпечення права осіб на справедливий суд та повагу до їх прав і свобод необхідним є укорінення в свідомості посадових осіб та громадян розуміння засад дотримання верховенства закону та рівності перед ним.

4. Доведено, що адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні розкриває особливості функціонування представників внутрішнього та зовнішнього блоків публічної адміністрації в цій сфері, репрезентуючи при цьому особливості їх владно-розпорядчого, регулюючого впливу на діяльність апарату суду в Україні за допомогою сукупності взаємопов'язаних та взаємозалежних елементів, що в загальному розкриває їх значення та роль в процесі функціонування останнього. Розкрито адміністративно-правовий статус основних суб'єктів публічної адміністрації в аналізованій сфері, зокрема: голови та керівника апарату суду, Ради суддів України, Вищої ради правосуддя, Державної судової адміністрації України.

5. Доведено, що під методами адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні слід розуміти практичний спосіб втілення регулюючого впливу норм адміністративного права, що реалізується суб'єктами публічного адміністрування у спосіб, закріплений адміністративно-правовою формою. Фактично, це сукупність прийомів, засобів, операцій та процедур, що застосовуються окремим суб'єктом з метою досягнення як загальної мети адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні, так і окремо здійснення керівного впливу щодо окремих питань його функціонування.

6. Охарактеризовано окремі процедури адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації зовнішнього і внутрішнього спрямування щодо надання фізичним і юридичним особам адміністративно-судових послуг та системи внутрішніх адміністративних процедур діяльності суб'єктів, що здійснюють регулювання діяльності апарату суду в Україні, а саме: номотворчотехнічні процедури щодо планування, підготовки проектів нормативних актів, введення нормативно-правових актів в дію; реалізаційні процедури (призначення та звільнення керівника апарату суду та його заступників, взаємодія апарату суду з іншими органами судової влади, заохочення працівників апарату суду, проведення службових перевірок, надання службового житла).

7. Виявлено і узагальнено, що європейське законодавство передбачає можливість як самоорганізаційного забезпечення діяльності судової установи, так і «вертикальну» залежність від уряду. При чому існує нормативна вказівка на наявність окремого спеціалізованого органу, який в обов'язковому порядку має бути незалежним, неупередженим в своїй діяльності та повинен займатись виключно організаційними аспектами відправлення правосуддя. Відмінність моделей судових систем унеможливорює прийняття єдиного систематизованого міжнародного акту, який би в повній мірі відображав засади діяльності апарату суду. Кожна країна уповноважує здійснювати фінансове, кадрове, організаційне

та матеріально-технічне забезпечення діяльності судової установи або працівнику такої установи (керівнику апарату суду, клерку, судовому адміністратору), або ж спеціалізованому органу (представнику судової або виконавчої гілок влади). В деяких країнах такі функції виконують органи виконавчої влади. Існують також гібридні моделі (при взаємодії гілок влади), при яких спеціально уповноваженою особою може бути як працівник установи, так і суддя, який поєднує адміністративні повноваження із суддівськими. Більшість сучасних міжнародних норм покликані «розвантажити» таких суддів та доручити виконання цих обов'язків адміністративному спеціалісту.

8. Доведена необхідність внесення змін та доповнень до адміністративного законодавства у сфері регулювання діяльності апарату суду в Україні, зокрема в частині: використання передового позитивного досвіду реалізації такої діяльності (за аналогією з Французькою, Італійською, Фінляндською та Латвійською Республіками, Королівством Іспанія та Сполученими Штатами Америки); законодавчого вирішення проблеми визначення сутності апарату суду з термінологічного боку; створення окремої служби (відділу, сектору) в судовій установі із забезпечення судових розглядів.

Пропонується: 1) законодавчо закріпити за окремими працівниками патронатних служб, зокрема і помічниками суддів, статус суб'єктів, на яких поширюється положення Закону України «Про запобігання корупції»; 2) закріпити норму, яка б стосувалась погодження із суддею питання про притягнення до відповідальності помічника судді лише в тій частині, в якій він підзвітний відповідному судді, а саме, що стосується порушень, пов'язаних з підготовкою справи до розгляду; 3) зобов'язати суддю мотивувати відмову у погодженні з можливістю оскарження такої відмови керівником апарату голові суду; 4) повернути помічникам суддів статус державного службовця з деякими особливостями призначення відповідно до вимог законів України «Про державну службу», «Про судоустрій та статус суддів» та Положення про помічника судді; 5) законодавчо переглянути функції територіальних управлінь Державної судової адміністрації України та адміністрації суду в частині матеріального забезпечення судової установи, надавши голові відповідного суду (керівнику апарату) статус розпорядника бюджетних коштів в частині утримання в належному стані адміністративних будівель суду, забезпечення поточних потреб суду.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Вишневский М. В. Деятельность аппарата суда как объект административно-правового регулирования. *Право и политика*. 2017. № 3. С. 88–93 (Кыргызская Республика).
2. Вишневський М. В. Принципи адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. № 1. Т. 3. С. 101–106.

3. Вишневський М. В. Адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2018. Вип. 2. Т. 3. С. 136–139.

4. Вишневський М. В. Место апарата суду в структуре судебного учреждения. *Право и закон*. 2018. № 3. С. 99–104 (Кыргызская Республика).

5. Вишневський М. В. Форми адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 4(25). Т. 2. С. 53–57.

6. Вишневський М. В. Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 6. С. 134–139.

7. Вишневський М. В. Методи адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2018. № 36. Т. 1. С. 155–159.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

8. Вишневський М. В. До питання визначення форм та методів адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні. *Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування: матеріали Міжнар. науково-практичної конф. (м. Київ, 9–10 верес. 2016 р.)*. К.: Центр правових наукових досліджень, 2016. С. 65–67.

9. Вишневський М. В. Система керівного суб'єктного впливу, що здійснює адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні. *Сучасні проблеми правової системи та державотворення в Україні: матеріали Міжнар. науково-практичної конф. (м. Запоріжжя, 24–25 берез. 2017 р.)*. Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2017. С. 64–66.

10. Вишневський М. В. Щодо питання визначення дефініції «апарат суду». *Актуальні питання правової теорії та юридичної практики: матеріали Міжнар. науково-практичної конф. (м. Одеса, 10–11 серп. 2018 р.)*. Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2018. С. 45–47.

АНОТАЦІЯ

Вишневський М. В. Адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2019.

У дисертації наведено нове розв'язання наукового завдання стосовно адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні. У

результаті здійсненого аналізу сформульовані наукові положення і висновки, запропоновані особисто здобувачем.

Розкрито місце апарату суду в структурі судової установи, описано його сутність з термінологічного боку, а також з'ясовані особливості реалізації працівниками апарату суду своїх обов'язків. З'ясовано зміст, описано сутність та узагальнено принципи адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні.

З'ясовано значення та роль суб'єктів публічної адміністрації в аналізованій сфері, а також сформовано визначення, здійснено класифікацію та наведено приклади форм та методів їх адміністративної діяльності під час реалізації адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні. Окремо розкрито особливості врегулювання процедурних аспектів діяльності апарату суду.

Здійснено наукове узагальнення міжнародних засад та зарубіжного досвіду реалізації адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду. На основі отриманих результатів та виявлених під час дослідження проблемних питань, що виникають під час здійснення організаційного забезпечення діяльності суду, розроблені пропозиції щодо удосконалення законодавства у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності апарату суду в Україні.

Ключові слова: адміністративна діяльність, адміністративні процедури, адміністративно-правове регулювання, апарат суду, методи, посадова особа, принципи, суд, судова установа, форми.

АННОТАЦИЯ

Вишневский М. В. Административно-правового регулювання діяльності апарата суда в Украине – Квалификационный научный труд на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 «административное право и процесс; финансовое право, информационное право». – Научно-исследовательский институт публичного права, Киев, 2019.

В диссертации приведено новое решение научной задачи касательно административно-правового регулювання діяльності апарата суда в Украине. В результате проведенного анализа сформулированы научные положения и выводы, предложенные лично соискателем.

Раскрыто место апарата суда в структуре судебного учреждения, описана его сущность и выяснены особенности реализации работниками апарата суда своих обязанностей. Установлено, что в научных кругах существуют теоретические трудности по определению сущности апарата суда с терминологической стороны, что обусловлено рядом факторов, в том числе и отсутствием официального его трактования законодателем. В связи с этим предлагается дополнить авторской трактовкой данного термина Закон Украины «О судоустройстве и статусе судей» от 02.06.2016 № 1402-VIII.

Выяснено содержание, описана сущность и обобщены принципы административно-правового регулирования деятельности аппарата суда в Украине. Отмечено, что одной из разновидностей правового регулирования является административно-правовое, которое характеризуется рядом специфических особенностей. В анализируемой сфере это совокупность внутренних и внешних процессов действия административных норм на профессиональную, служебную и должностную деятельность работников аппарата суда. Соответственно, руководящее влияние на деятельность аппарата суда как снаружи, так и изнутри, объединено зависимостью от административной нормы. Сформирован перечень специализированных актов в рассматриваемой сфере. Предложено собственное понимание категории «принципы административно-правового регулирования деятельности аппарата суда в Украине» и осуществлена их классификация на три группы.

Выяснены значение и роль субъектов публичной администрации в анализируемой сфере. Сформировано понятие административно-правового статуса субъектов публичной администрации, осуществляющих административно-правовое регулирование деятельности аппарата суда в Украине. Сформировано определение, осуществлена классификация и приведены примеры форм и методов их административной деятельности при реализации административно-правового регулирования деятельности аппарата суда в Украине.

Акцентируется внимание, что урегулирование процедурного аспекта деятельности представителей судебной системы Украины имеет особое значение, что объясняется полем их административной деятельности и отдельно значением таких действий. Субъекты публичной администрации, которые осуществляют административно-правовое регулирование деятельности аппарата суда в Украине, реализовывают свое властное влияние в определенной последовательности. Раскрыты особенности и разновидности внутренних и внешних процедур административной деятельности субъектов публичной администрации.

Осуществлено научное обобщение международных принципов и зарубежного опыта по реализации административно-правового регулирования деятельности аппарата суда. Разработаны предложения по совершенствованию законодательства в сфере административно-правового регулирования деятельности аппарата суда в Украине, в частности предложено внести изменения в Законы Украины «О судоустройстве и статусе судей» от 02.06.2016 г. № 1402-VIII; «О предотвращении коррупции» от 14.10.2014 г. № 1700-VII; «О государственной службе» от 10.12.2015 г. № 889-VIII; «Об административных услугах» от 06.09.2012 г. № 5203-VI; Положение о помощнике судьи, утвержденного Решением Совета судей Украины от 18.05.2018 г. № 21; Положение об аппарате суда утверждено Государственной судебной администрацией Украины по согласованию с Высшим советом правосудия от 17.01.2019 г. № 140/0 / 15-19.

Ключевые слова: административная деятельность, административные процедуры, административно-правовое регулирование, аппарат суда, методы, должностное лицо, принципы, суд, судебное учреждение, формы.

SUMMARY

Vishnevsky M.V. Administrative and legal regulation of the court apparatus activity in Ukraine. – *Qualifying scientific work (manuscript).*

The thesis for the degree of candidate of legal sciences, specialty 12.00.07 – administrative law and process; finance law; information law. – Research Institute of Public Law, Kyiv, 2019.

The dissertation is devoted a new solution to the scientific task of administrative and legal regulation of the court apparatus in Ukraine. As a result of the analysis are formulated the scientific positions and conclusions suggested personally by the applicant.

The place of the court apparatus in the structure of the judicial institution is disclosed, its essence from the terminology side is described and the peculiarities of the implementation by the employees of the court apparatus of their duties are clarified. The content, the essence and general principles of administrative-legal regulation of the activity of the court apparatus in Ukraine are described.

The significance and role of public administration actors in the analyzed area was clarified, definitions were formulated, classification was made and examples of forms and methods of their administrative activity during the implementation of administrative and legal regulation of the court apparatus activity in Ukraine were presented. Was disclosed Separate features of the settlement of procedural aspects of the court apparatus.

A scientific generalization of international principles and foreign experience in the implementation of administrative and legal regulation of the court apparatus activity was carried out. On the basis of the obtained result and the problems in the analyzed area were developed proposals for improving the legislation in the field of administrative and legal regulation of the activities of the court apparatus in Ukraine.

Key words: administrative activity, administrative procedures, administrative-legal regulation, court apparatus, methods, official, principles, court, judicial institution, forms.